

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1932.

Ljubljana, 31. maja 1932.

Štev. 5.

40.

Okrožnica papeža Pija XI. vsem katoliškem škofom.

O molitvi in pokori v zadoščenje presv. Srcu Jezusovemu spričo sedanje svetovne stiske.

Papež Pij XI.

Častiti bratje!

Pozdrav in apostolski blagoslov!

Ljubezen Kristusova Nas je nagnila, da smo v okrožnici Nova impendet 2. oktobra lanskega leta pozvali vse sinove katoliške Cerkve in sploh vsa usmiljena srca na sveto vojsko ljubezni in dejanske medsebojne pomoči, da bi se vsaj nekoliko olajšale strahovite posledice gospodarske stiske, ki pretresa ves človeški rod. Našemu klicu so se velikodušno in dejansko odzvali vsi s čudovito gorečnostjo in enodušnostjo. A ker stiska vedno bolj narašča, ker se je število brezposelnih skoraj po vseh deželah pomnožilo in ker ta težki položaj izrabljajo prekucuhi za porast števila svojih pristašev, je danes bolj kot kdaj ogrožen sam javni red in človeški družbi čedalje bolj resno preti nasilje in splošni prevrat. Zato Nas ista ljubezen Kristusova priganja, da se s svojimi opomini zopet obračamo na Vas, častiti bratje, na Vaše vernike in na ves svet, da se z združenimi močmi zoperstavimo sedanjemu zlu, ki stiska človeško družbo, in še hujšemu zlu, ki se nam obeta.

I.

Če se ozremo na dolgo in žalostno vrsto nadlog — to nesrečno dediščino greha — ki pomenijo nekake postaje padlega človeka na njegovem zemeljskem potu, se človeštvo izza vesoljnega potopa pač nikdar ni nahajalo v večji in tako splošni dušni in telesni stiski, v kakršni ga z žalostjo opazujemo danes. Kajti tudi največje nesreče, ki so zapustile svoje sledove v življenju in spominu narodov, so zadevale sedaj ta, sedaj oni narod. Danes pa pomanjkanje denarja in gospodarska stiska tako zelo tlačita vse človeštvo, da postaja njegov položaj tem bolj zamotan, čim bolj se skuša iz njega izmotati. Zato ni naroda, ni države, ni človeške družbe, ni družine, ki bi ali njim samim ne bilo treba trpeti večjih ali manjših nezdod ali pa ki bi jih ne tiral v prepad polom drugih. Celo oni, ki imajo v svojih rokah denar in moč in usodo sveta, čeprav jih ni veliko, in oni, ki so si nakopičili neizmeren dobiček in s tem v veliki meri zakrivili današnjo bedo, dasi tudi teh ni toliko, propadajo pogosto kot prve žrtve sedanje

gospodarske stiske in potegnejo za seboj v prepad premoženje mnogoterih ljudi. Tako se po vsem svetu na strašen način potrjuje resnica, ki jo uči sv. Duh v poedinah grešnikov rekoč: »S čemer kdo greši, s tistim se trpinči« (Modr 11, 17).

Iz vsega srca vzdihujoč nad tem žalostnim svetovnim položajem nujno na svoj način tudi Mi dajemo duška občutkom ljubezni presv. Srca Jezusovega kliče: »Množica se mi smili« (Mk 8, 2). Toda veliko bolj kot nesrečni položaj sam je treba objokovati njegove vzroke. Kajti če za vse čase velja, kar je po navdihnjenju sv. Duha oznanjal apostol Pavel, da je namreč korenina vsega zla pohlep (1 Tim 6, 10), velja ta resnica današnji še prav posebno. Ali ni pohlep po minljivih dobrinah, ki ga je že poganski pesnik po pravici nazval proketo lakoto zlata; ali ni grda sebičnost, ki danes določa medsebojne odnose tako posameznikov kakor družabnih skupin; ali ni pohlep, naj se že imenuje in izraža kakorkoli, tisti glavni vzrok, ki je privedel svet na rob propada? Odtod izvira medsebojno nezaupanje, ki v kali mori vsako zdravo človeško sožitje; odtod zavist, ki smatra prospeh bližnjega za lastno škodo; odtod grdo neizmerno samoljublje, ki vse podreja edinole lastnemu dobičku, ne-le tako da se pri tem na pravice drugih ne ozira, temveč jih celo tepta z nogami; odtod izvira končno tisti krivični gospodarski nered in nepravilna razdelitev zemskih dobrin, zaradi katere se bogastvo držav kopiči v rokah maloštevilnih zasebnikov, ki — kakor smo to naglašali že lansko leto v okrožnici Quadragesimo anno — v neizmerno ljudsko škodo po svoji mili volji zapovedujejo svetovnemu trgu.

Če se ta sebičnost vrine še v mednarodne odnose in zlorabi pravo domovinsko ljubezen in narodno zavest (katere prava krščanska ljubezen ne le ne graja, ampak jo lepo urejajoč še posvečuje in poživilja), potem pač ni več zločina, ki bi se ne zdel upravičen; kajti isto dejanje, ki se med posamezniki najhuje obsoja, se smatra za častno in vse hvale vredno, če se izvrši v imenu narodne zavesti. Odtod izvira za vse pogubna mržnja do tistega božjega zakona, ki zapoveduje bratovsko ljubezen in ki vsa ljudstva in vse narode druži v eno samo družino nebeškega Očeta; v državnem življenju pa se kršijo svete postave, ki bi morale urejevati vse javno življenje in delovanje; rušijo se temelji pravice in zvestobe, na katere bi se morala država naslanjati; stare dobre ustanove, ki so v božjem češčenju in v zvestem izpolnjevanju božjih zakonov videle najboljše poročstvo za napredek in obstoj držav, pa se potvarjajo in odpravljajo.

Toda, kar je najhuje, je to, da znajo sedanji gospodarski in nramni nered za svoje prevratne namene izkoristiti sovražniki vsakega reda, naj se že imenujejo komunisti ali kakorkoli, ki z vsemi silami delajo na to, da bi se otrešli vseh vezi, odpravili vse božje in človeške zakone in započeli najbolj srdit boj proti veri in proti samemu Bogu. Zato se trudijo zatreti v človeškem srcu že v njegovi nežni mladosti sleherno versko misel in čuvstvo, dobro vedoč, da se bodo potem pač lahko polastili vsega, če bodo ljudem izruvali iz src božji nauk in božjo postavo. In tako vidimo danes na lastne oči, kar se v prejšnjih časih nikdar ni zgodilo, da brezbožniki vsepovsod v svoji strašni besnosti predrzno dvigajo zastave proti Bogu in proti vsaki veri.

Dasiravno so v vseh časih živeli nepošteni ljudje, ki so tajili Boga, vendar jih ni bilo mnogo in so bili poleg tega raztreseni in osamljeni. Iz strahu ali iz previdnosti si svojih brezbožnih nazorov niso upali preveč javno razglasiti. Na to dejstvo spominjajo od Boga navdihnjene besede psalmistove: »Nespametni pravi v svojem srcu: Ni Boga« (Ps 13, 1 in

52, 1); spominjajo nas na brezbožnika, osamljenega sredi verne množice, ki Boga svojega Stvarnika taji in to svojo hudobijo še v svojem srcu tišči.

V naših časih pa se ta prepogubna zmota širi javno med ljudstvom, uvaja se že v ljudske šole in se odkrito oznanja z gledaliških odrov. Da bi se še bolj razširila, se njeni glasniki poslužujejo najnovejših tehničnih iznajdb, kakor kinematografa, gramofona, radija itd. in jo širijo po njih v pesmih in govorih. V lastnih tiskarnah tiskajo v vseh jezikih spise, ki jih brez sramu izdajajo kot spomenike in priče svoje brezbožnosti. A to jim še ni dovolj. Pomešani med politične, gospodarske in vojaške vrste, medseboj pa tesno zvezani, nastopajo kot glasniki brezboštva na javnih zborovanjih ali pa ga širijo s slikami, ilustracijami in z vsemi sredstvi javno med vsemi družabnimi plastmi, na vseh potih in krajih. Njihovo delo podpirajo celo posebno univerze. Tako se dogaja, da ujamejo v svoje mreže mnogo neprevidnih ljudi. Ko opazujemo njihovo neumorno prizadevanje za prosep brezbožnih namenov, Nam sama po sebi prihaja na um in na jezik ona žalostna Kristusova tožba: »Otroci tega sveta so nasproti svojemu rodu razumnejši kakor otroci luči« (Lk 16, 8).

Toda voditelji in pospeševalci te hudobne struje izrabljajo današnjo gospodarsko stisko še posebej tako, da v svoji zlobni pretkanosti zvrčajo odgovornost zanjo na Boga in na vero; da križ našega Odrešenika Jezusa Kristusa, to sveto znamenje ponižnosti in uboštva, stavijo v isto vrsto z znamenji krivične gospodovalnosti, kakor da bi bila vera zaveznica onih temnih sil, ki povzročajo toliko gorja vesoljnemu svetu. To je peklenko početje, ki ima večkrat uspeh, da se borba za vsakdanji kruh, za lastno streho in košček zemlje, za mezde in stanovanja, ki pristojajo človeškemu dostojanstvu, združuje z zločinsko borbo proti Bogu. Na ta način se strasna protiverska gonja poslužuje v svoje namene tako zakonitih in pravičnih naravnih teženj kakor najbolj razbrzdanih nagonov, kot da bi bil božanski nravni red v protislovju s srečo človeštva, ko je vendar nasprotno resnično, da je njen edini vir in varuh; ali kot da bi s sredstvi moderne tehnike mogli zrušiti božanske sile vesoljstva in na mestu njih uvesti nov in boljši družabni red.

Žal, da je skoraj nešteta vrsta tako zaslepljenih ljudi, ki verujejo tem krivim prerokom in mislijo, da se bore za svoje življenje in blagostanje, ko divjajo proti Bogu in proti veri, ne le proti katoliški veri, ampak sploh proti vsem onim, ki priznavajo Boga za Stvarnika sveta in za najvišjega Gospoda vesoljstva. Tajne družbe, ki po svojih pravilih kaj rade podpirajo vse božje in cerkvene sovražnike, pa vedno znova podžigajo to besno sovrašтво proti Bogu in veri, ki državam ne bo prineslo sreče in miru, pač pa neizogibni pogin.

Zato pa to novo brezboštvo, ki pripušča vsem silnim človeškim strastem popolni svobodni razmah, na najnesramnejši način oznanja, da na svetu ne bo miru in sreče prej, dokler ne bo popolnoma zabrisana zadnja sled vere in dokler ne bo obglavljen zadnji vernik. Brezumniki si menda mislijo, da bo s tem na vekov veke utihnil tudi tisti spev, s katerim vse stvarstvo oznanja slavo božjo (prim. Ps 18, 1)!

II.

Dobro vemo, častiti bratje, da se bodo vsi ti poizkusi izjalovili, ko se bo brez dvoma v svojem času »vzdignil Bog in bo razpršil svoje sovražnike« (Ps 67, 2). Vemo, da peklenška vrata ne bodo nikdar zmagala (Mt 16, 18). Vemo, da bo božji Odrešenik, kakor je napovedal prerok, udaril »zemljo s palico svojih ust« in »z dihom svojih ustnic« pokončal

brezbožneže (prim. Iz 11, 4) in da bo za one nesrečne ljudi strašna tista ura, ko bodo padli »v roke živega Boga« (Hebr 10, 31).

To Naše neomajno zaupanje v končno zmago Boga in Cerkve Nam vsak dan bolj potrjuje — o kako neskončna je zares dobrota božja! — ona plemenita gorečnost za Boga, ki plamti v neštevilnih srcih vsepovsod in v vseh družabnih plasteh. Zares mogočno veje danes sv. Duh preko vseh dežel in zlasti mladostna srca vabi na vzvišene vrhove krščanske popolnosti in jih dvigajoč nad vso človeško ničemurnost pripravlja za vse, tudi najbolj junaške čine; je to, pravimo, zares dih božji, ki neodoljivo boža srca vseh in jih navdaja z najiskrenejšo pobožnostjo in s hrepenenjem po Bogu tudi pri onih, ki si tega hrepenenja ne upajo priznati. Tudi Naš poziv katoliškim laikom, naj se oklenejo katoliške akcije in postanejo deležni hierarhičnega apostolstva, je bil po vsem svetu z veseljem in velikodušno sprejet; tako po mestih kakor po deželi raste od dne do dne število onih, ki se z vsemi močmi trudijo za obrambo krščanske vere in za njeno popolno uveljavljenje v javnosti in svoje besede potrjujejo z zgledi svojega neoporečnega življenja.

Vendar si, častiti bratje, ne moremo kaj, da ne bi potožili o svoji veliki dušni bolesi, ko vidimo, kako se na drugi strani širi tako strašno brezboštvo, kako se teptajo najsvetejše reči, kako se pogublajo nesmrtni duše, kako se končno zaničuje samo božje Veličanstvo. Ne moremo si kaj, da ne bi povzidgnili svoj apostolski glas in branili poteptane božje pravice in svete zahteve človeških src, ki brez Boga ne morejo živeti; in vse to tem bolj, ker druhal, ki besne peklenskega sovraštva, skušajo doseči svoje zločinske namene ne le z besedami, ampak z vsemi svojimi združenimi silami. Gorje človeštvu, če bi Bog, ki ga ustvarjena bitja tako zaničujejo, tega pogubnega toka ne zajezil in bi se ga poslužil kot šibe za kaznen sveta!

Zato je, častiti bratje, potrebno, da temu nasproti neumorno postavimo »zid za hišo Izraelovo« (Ec 13, 3), da tudi mi vse svoje sile zberemo v enotno in močno vojsko proti zlobnim četam, ki niso nič manj sovražna Bogu kakor človeškemu rodu. V tem boju gre za največjo odločitev, pred katero more biti postavljena človeška svobodna volja: ali za Boga ali proti Bogu; to je izbira, od katere je odvisna usoda vsega sveta. Gre za odločitev, ki zadeva vse stvari: politiko, gospodarstvo, nravnost, znanost, umetnost, države, družinsko in družabno življenje, Vzhod in Zpad, za odločitev torej, katere posledice so najdalekosežnejše. Odločilnosti trenutka so se začeli zavedati celo učitelji tiste struje, ki se je ponasala, češ da je dokazala, da Boga ni in da je vse le materija, sedaj pa so zopet začeli razpravljati o Bogu, o katerem so mislili, da so ga že zdavnaj spravili z dnevnega reda.

Zato rotimo v imenu Gospodovem vse, zasebnike in države, ko gre za tako važno odločitev in ko nadaljnjemu obstoju človeškega rodu preti tako velika nevarnost, da se odrečejo vsej svoji grdi sebičnosti, ki zaslepi tudi najbistrejše duhove in kmalu zavre najplemenitejša dela, brž ko prekoračijo meje sebične koristi. Združijo naj se vsi tudi za ceno težkih žrtev in naj rešijo človeško družbo. V tej strnjenosti src in sil morajo seveda prvo mesto zavzemati oni, ki so ponosni na svoje krščansko ime, spominjajoč se slavnih zgledov apostolskega časa, ko je bila »mnogiča teh, ki so verovali enega srca in duha« (Apd 4, 32). A tudi vsi tisti, ki še priznavajo Boga in ga iskreno in iz srca častijo, naj vse svoje sile usmerijo na isti namen, da se od človeškega rodu odvrne vsem preteča nevarnost. Ker se mora vsa človeška avtoriteta opirati na priznavanje Boga kot na najtrdnjši temelj vsega javnega reda, naj se tudi oni, ki si ne žele

splošnega in političnega prevrata in propada, krepko prizadevajo, da ne bodo sovražniki vere svojih javno in trdovratno proglašenih načrtov uresničili.

Vemo, častiti bratje, da se moramo v tem svetem boju posluževati tudi vsega zakonitega človeškega orožja, ki ga imamo na izbiro. Zato pa smo sledeč slavnim stopinjam svojega prednika svetega spomina Leona XIII. v okrožnici *Quadragesimo anno* z vso vnemo nastopili za bolj pravično razdelitev zemeljskih dobrin in obenem nakazali vse, s čemer je mogoče popolnoma uspešno ozdraviti in okrepiti človeško družbo, njenim bolnim udom pa vrniti mir in pokoj. Ker je namreč Stvarnik vseh stvari položil v človeško srce nepremagljivo hrepenenje po doseganju neke poštene sreče tudi tukaj na zemlji, zato je krščanstvo zakonite človeške težnje po pravem napredku resnične omike in čim večjega blagostanja vedno blagohotno priznavalo in z vsemi močmi gojilo.

Ker pa, častiti bratje, v boju proti zares satanskemu protiverskemu sovraštvu, ki Nas spominja na »skrivnost zlobe«, ki jo omenja sv. Pavel (2 Tes 2, 7), zgolj človeška sredstva in sklepi človeške modrosti ne zadoštujejo, mislimo, da bi svoje apostolske dolžnosti ne izpolnili, če bi ne pokazali ljudem čudovitih skrivnosti luči, ki edine morejo premagati zbesnele sile teme. Ko se je namreč naš Gospod Jezus Kristus povrnil od svojega poveljčanja na gori Tabor in izgnal iz obsedenega dečka hudobnega duha, je na ponižno vprašanje svojih učencev: »Zakaj ga mi nismo mogli izgnati?« dal naslednji pomenljiv odgovor: »Ta rod se ne izžene drugače ko z molitvijo in postom« (Mt 17, 20). Ta božji opomin, častiti bratje, mislimo da velja prav posebno proti zlu današnje dobe, ki se ne bo dalo odpraviti drugače kakor z molitvijo in postom.

Če se spominjamo velike omejenosti svoje narave in se živo zavedamo svoje popolne odvisnosti od Stvarnika veseljstva, se bomo predvsem zatekli k molitvi. Vera nas uči, koliko premore ponižna, zaupna in stano-vitna molitev. Nobenemu drugemu dobremu delu ni vsemogočni Bog dal tako obsežnih, tako splošnih in tako slovesnih obljub kakor ravno molitvi: »Prosite in se vam bo dalo; iščite in boste našli; trkajte in se vam bo odprlo. Zakaj vsak, kdo prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo« (Lk 11, 9–10). »Resnično, resnično, povem vam: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal« (Jan 16, 24). Ali pa moremo prositi kaj boljšega in ali more biti kaj v večjo čast Onemu, ki je edini »posredovalec med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus« (1 Tim 2, 5), kakor če prosimo, naj bi na svetu ne zamrla vera v enega živega in resničnega Boga? Taka molitev že sama vsebuje tisto, kar prosimo. Kajti, kjer kdo moli, tam se združuje z Bogom in že s tem samim zbuja na svetu spomin na živega Boga. Zares, vsakdo, ki moli, že s svojim ponižnim telesnim zadržanjem javno izpoveduje vero v Stvarnika in Gospoda veseljstva. Kadar pa opravlja molitev ne le sam zase, temveč v družbi z drugimi, priznava s tem najvišjega in najmogočnejšega Gospoda, ki zapoveduje ne le poedinim ljudem, temveč celotni človeški družbi.

Zares kako prijeten prizor nudi nebesom in zemlji moleča Cerkev, ki neprestano skozi vse dni in vse noči prepeva na zemlji po božjem navdihu zložene psalme. Ni je ure dneva, ki bi ji ne bilo odmerjeno posebno bogo-častje. Ni je človeške starosti, ki bi ne imela svojega mesta pri hvalnih, zahvalnih, prosilnih in zadostilnih molitvah, pri teh skupnih molitvah Cerkve, ki je mistično telo Kristusovo. Tako ponavzočuje Boga na svetu molitev, kakor je obljubil sam božji Odrešenik: »Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi« (Mt 18, 20).

Vprav goreča molitev odstranjuje nadalje tisti glavni vzrok sedanjih stisk, ki smo ga zgoraj omenili, to je, nenasitni pohlep po časnih dobrinah. Kajti oni, ki moli, se ozira kvišku, na nebeške dobrine, ki jih premišljuje in hrepeni po njih. Popolnoma se zatopi v tisti čudoviti božji red, v katerem ni mesta nečimurni slavoohlepnosti in nečimurni tekmi v vedno večji hitrosti. In tako se samo po sebi obnavlja ravnotežje med delom in počitkom, ki ga povsem manjka današnji človeški družbi v veliko škodo naravnega, gospodarskega in nramnega življenja. Kajti če bi oni, ki so zaradi nadproizvodnje tvorniških izdelkov postali brezposelni in siromašni, porabili primeren čas za molitev, bi se v kratkem času delo in proizvodnja postavila v prave meje, in boj, ki sedaj deli človeštvo v dva velika tabora, ki se borita za posest minljivih reči, bi se izpremenil v plemenito in mirno tekmo za doseg nebeških in večnih dobrin.

Na ta način bi se tudi pripravila pot tako zaželenemu miru, kakor lepo opominja sv. Pavel, kjer vprav zapoved molitve združuje s hrepenenjem po miru in sreči vseh ljudi: »Prosim torej pred vsem, naj se opravljajo prošnje, molitve, priprošnje, zahvale za vse ljudi, za kralje in vse oblastnike, da bomo živeli tiho in mirno življenje v vsej pobožnosti in poštenosti. To je namreč dobro in všeč Bogu našemu Odrešeniku, ki hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli k spoznanju resnice« (1 Tim 1—4).

Za vse je treba prositi miru, a v prvi vrsti za one, ki jim v človeški družbi pripada odgovornosti polna oblast vladanja. Kajti kako bodo dali narodom mir, če ga pa sami v sebi nimajo? A po nauku Apostolovem more prinesiti dar miru vprav molitev; molitev, ki se obrača na nebeškega Očeta in Očeta vseh ljudi na zemlji; molitev, ki izraža skupna čustva vse one velike družine, ki se razprostira preko mej katerekoli dežele in kateregakoli naroda. Verniki, ki vsakteri v svojem narodu prosijo istega Boga za mir na zemlji, ne morejo biti obenem sejalcji mednarodnega razdora; verniki, ki s svojimi molitvami častijo božje Veličanstvo, ne morejo gojiti onega narodnega imperializma, po katerem vsak narod smatra svojo državo za svojega boga; verniki, ki se ozirajo na »Boga miru in ljubezni« (2 Kor 13, 11) in se obračajo nanj posredno po Kristusu, ki je »naš mir« (Ef 2, 14), ne bodo končno prej odnehali, dokler Delivec vseh dobrot ne bo poslal »ljudem, ki so Bogu po volji« (Lk 2, 14) tistega miru, ki ga svet ne more dati.

Velikonočnega veselja klic in pozdrav »Mir vam bodi« (Jan 20, 19. 26), s katerim je Kristus Gospod nagovoril svoje apostole in prve učence in ki so od tedaj v svetem cerkvenem bogočastju ni nikdar več utihnil, ta klic mora danes bolj kot kdaj krepiti in dvigati žalostna in potrta človeška srca.

III.

Molitvi pa se mora pridružiti še pokora, to je, duh spokornosti in delo krščanske pokore. To nas uči božji Učenik, ki je predvsem oznanjal pokoro: »Začel je Jezus oznanjati in opominjati: »Delajte pokoro« (Mt 4, 17). Isto nas dalje uči nauk krščanskega izročila in vsa cerkvena zgodovina. Kadarkoli so krščansko ljudstvo zadele velike nesreče in velike stiske in kadarkoli je bila božja pomoč najbolj potrebna, vselej so se kristjani sami od sebe ali pa še češče navdušeni po besedah in zgledu svojih svetih pastirjev oklenili obojnega najmočnejšega orožja v duhovnem življenju, molitve in pokore. Po nekem svetem nagonu, ki naravno vodi krščansko ljudstvo vselej, kadar ga ne begajo sejalcji razdora, in ki končno ni nič drugega kakor tisti »čut Kristusov«, o katerem govori

apostol Pavel (1 Kor 2, 16), so kristjani v podobnih položajih vselej takoj spoznali, da morajo svoje duše očistiti grehov; zato so se jih odkrito kesali in izpovedovali ter skušali božji Pravičnosti dati zadoščenje še z drugimi spokornimi deli.

Vemo, častiti bratje, in z vami vred bridko obžalujemo, da sta pojem in celo ime zadoščenja in pokore pri mnogih naših sodobnikih izgubila veliko tiste svoje moči, ki je nekaj vzbujala velikodušnost in navduševala za junaška dejanja vse globokoverne kristjane po zgledu Jezusa Kristusa in njegovih svetnikov. Ne manjka nadalje takih, ki zunanjo telesno pokoro zametujejo kot nekaj zastarelega, da ne govorimo o tistem modernem neodvisnem ali avtonomnem človeku, ki vsako pokoro prezira kot nekaj poniževalnega. To ni nič čudnega. Kajti čim bolj peša vera v Boga, tem bolj zatemni in izginja iz spomina misel na prvi greh in prvi človeški upor proti Bogu, tem manj se tudi čuti potreba po zadoščenju in pokori.

Mi pa, častiti bratje, moramo po svoji pastirski dolžnosti imeti do teh imen in do teh reči vedno največje spoštovanje, gojiti to spoštovanje tudi pri drugih in skrbeti, da se bo vedno ohranil njih pristni pojem in plemenit pomen in, kar je še več, da se bo njihov vpliv pokazal tudi v dejanskem krščanskem življenju. To zahteva od nas obramba svete vere, za katero se zavzemamo, ker pokora priznava in obnavlja tisti нравni red, ki se naslanja na večni zakon ali na samega Boga. Kdor daje Bogu zadoščenje za greh, izpoveduje svetost najvišjih нравnih zakonov, priznava njihovo obveznost in pravico, da se njih kršilec kaznujejo.

Ena izmed najbolj strupenih zmot naše dobe je nesrečna ločitev нравnosti od vere, ki izpodkopuje нравnosti vse njene temelje. Te umske zmote ni bilo tako lahko opaziti ali se vsaj ni zdela tako nevarna tedaj, ko so se je oklepali samo še nekateri, dočim je bila vera v Boga še skupno prepričanje človeštva, tako da so jo morali na tihem priznavati tudi oni, ki je na zunaj niso več izpovedovali. Toda danes, ko se je brezboštvo začelo širiti tudi že med ljudske množice, se krute posledice one zmote vsak dan bolj očitno kažejo in uveljavljajo. Na mesto нравnih zakonov, ki se rušijo s tem, da se ruši vera v Boga, stopa sedaj surova sila, ki gazi vse pravice. Stara zvestoba in pravilnost v ravnanju in poštenost v prometu, katere so celo poganški govorniki in pesniki tako zelo proslavljali, so se morale umakniti brezvestni spekulaciji tako v lastnih kakor tudi v tujih zadevah. In zares, kako se naj ljudje zanesejo na dogovore, kakšno veljavo naj imajo pogodbe, če jih ne ščiti nikakšno poroštvo vesti? In kako naj nudi poroštvo vesti tisti, ki nima vere v Boga in nikakšnega strahu božjega? Če je ta temelj izpodkopan, se mora zrušiti ves нравni red in tako ne bo nobene pomoči več, ki bi mogla zavreti postopni, a nujni propad narodov in družin, držav in vse človeške omike.

Zato je pokora tisto rešilno orožje, ki se ga poslužujejo vsi vrli vojaki Kristusovi za obrambo in za obnovo нравnega reda; tisto orožje, ki sega s svojo ostrino do korenine vsega zla, to je, izruje pohlep po minljivem bogastvu in vse grešne življenjske naslade. Kristjan, ki se drage volje posveti delu zadoščenja in se, čeprav težko, odpove prijetnostim in si naloži razna spokorna bremena, zares velikodušno kroti tiste nizkotne strasti, ki ga nagibljejo h kršitvi нравnega reda. Če pa je gorečnost njegove ljubezni do Boga in do bližnjega tako velika, kakor se zahteva, se bo podvrgel pokori ne samo zase in za svoje grehe, ampak bo tudi posnemal veličastne zgledе svetnikov, ki so pogosto delali pokoro za vse grehe svoje dobe in se kot pravne žrtve darovali Bogu;

posnemal bo tako samega božjega Odrešenika, tisto Jagnje božje, »ki odjemlje grehe sveta« (Jan 1, 29).

Častiti bratje, ali ni ravno v spokornosti zapopadena skrivnost miru? Sv. Duh nam govori, da »nimajo miru brezbožni« (Iz 48, 22), ki se naravnemu božjemu redu vedno upirajo in ga rušijo. Samo tedaj, ko bo ta red obnovljen in ga bodo radi priznali in zvesto čuvali vsi narodi in se bodo notranje razmere narodov in njihovi zunanji medsebojni odnosi naslanjali na ta temelj, samo tedaj bo možen trajen mir na zemlji. Ozračja tega trajnega miru pa ne bodo ustvarile niti mirovne pogodbe niti najslavesnejše obveznosti niti mednarodne konference niti še tako plemenite in nesebične poteze državnikov vse dotlej, dokler ne bodo priznane svete zahteve naravnega in božjega zakona. Nobeno vodstvo javnega gospodarstva in nobena gospodarska organizacija ne bosta na miren način rešila socialnega vprašanja vse dotlej, dokler ne bo na gospodarskem področju samem zmagal nramni zakon, ki korenini v Bogu in v vesti. To je osrednji živec vsega zdravega tako političnega kakor gospodarskega življenja narodov. To je najbolj trdna valuta; če bo ta priznana, bodo trdne tudi vse druge, ker bodo zajamčene po nespremenljivem in večnem zakonu božjem in po najveljavnejši oblasti.

Pa tudi poedincem prinaša trajni mir pokora, ki jih odtrga od minljivih zemeljskih dobrin, dviga k nebeškim vrednotam in jih sredi stisk in pomanjkanja napolnjuje s tistim mirom, ki ga svet z vsem svojim bogastvom in z vsemi svojimi nasladami ne more dati. Ali ni eden izmed najslajših in najveselejših spevov, ki so se sploh kdaj čuli v tej dolini solz, svetovnoznana »Solnčna pesem« sv. Frančiška? In tisti, ki jo je zložil, zapisal in pel, je eden največjih spokornikov, asiški ubožec, ki pod milim Bogom ni imel ničesar in je na svojem sestradanem telesu nosil krvave rane križanega Gospoda.

Molitev torej in pokora sta tista dva mogočna angela, ki nam ju je Bog v tem času poslal, da bi nesrečno človeštvo, ki brez pravega vodnika tava sem in tja, zopet pripeljala k Njemu nazaj. Odpravila naj bi prvi in glavni vzrok vse prevratnosti in vse upornosti, namreč upornost proti Bogu, in dala zanjo Bogu potrebno zadoščenje. Pa tudi narodi sami so sedaj poklicani, da se končno odločijo: ali da se zaupajo tema blagohotnima in dobrotnima angeloma in se skesano in ponižno vrnejo k svojemu Gospodu in usmiljenemu Očetu, ali pa da sami sebe in tisto trohico sreče, ki jim je še ostala na tem svetu, vržejo v kremplje božjemu sovražniku in se tako prepuste duhu maščevanja in duhovnega pogina.

Ne preostaja torej nič drugega, kakor da ta nesrečni svet, ki je prelil toliko krvi, ki je odprl toliko grobov, ki je uničil toliko vrednot, ki je toliko ljudem ugrabil delo in jelo, nič drugega ne preostaja, pravimo, kakor da ta svet pozovemo z nežnimi besedami svetega bogočastja: »Povrni se h Gospodu, svojemu Bogu!«

IV.

Častiti bratje! Za skupne molitve in pokore se Nam ne zdi nobena druga prilika bolj primerna kakor bližnji praznik presv. Srca Jezusovega. Kakor smo pred štirimi leti obširno razložili v okrožnici Miserentissimus, je za ta praznik značilen duh ljubečega zadoščenja za vse človeške hudo-bije. Zato smo odredili, naj se na ta dan po vseh cerkvah vedno in vsako leto opravljajo javne pobožnosti v spravo za vse grehote, s katerimi se žali božje Srce Jezusovo.

Zato trdno pričakujemo, da bodo letos na praznik Srca Jezusovega verniki vesoljne Cerkve še z veliko večjo vnemo tekmovali med seboj v pravih in prosilnih molitvah. V obilnem številu naj pristopijo k mizi Gospodovi. Na kolenih naj verniki zbrani pred oltarjem v Zakramentu sv. Rešnjega Telesa, ki ga boste dali ta dan, častiti bratje, po vseh cerkvah slovesno izpostaviti, molijo Odrešenika človeškega rodu in naj v Njegovo usmiljeno Srce, ki je okusilo vse človeške bolečine, izlijejo iz srca vse svoje obilne bridkosti. Izpovedo naj pred Njim svojo neomajno vero, svoje trdno upanje in svojo gorečo ljubezen. Po posredovanju deviške božje Matere, srednice vseh milosti, naj goreče prosijo presveto Srce Jezusovo zase in za svojce, za domovino in za Cerkev, za Kristusovega Namestnika in za škofe, ki skupaj z njim nosijo težko dušnopastirsko breme; dalje za verne in ločene brate, za grešnike in nevernike in končno za same sovražnike Boga in Cerkve, da bi se tudi oni spreobrnili in živeli.

V tem duhu molitve in pokore naj vsi verniki vztrajajo skozi celo osmino, s katero smo Mi povzdignili praznik Srca Jezusovega. V teh dneh naj se po Naših namenih in mislih, ki smo jih zgoraj na kratko razložili, opravljajo javne molitve in druge pobožnosti, ki jih boste vi sami, častiti bratje, odredili in nasvetovali glede na krajevne okoliščine, zato »da dosežemo usmiljenje in najdemo milost v primerni pomoči« (Hebr 4, 16).

Ta osmina naj bo po vsem svetu posvečena spravi za grehe in sveti žalosti. Naj bodo ti dnevi dnevi zatajevanja in molitve. Naj se verniki ta čas vzdrže obiska gledališč, zabav in drugih čutnih, čeprav sicer dovoljenih razveseljevanj. Premožnejši naj si v duhu krščanskega zatajevanja radi kaj pritržajo od svojega navadnega, čeprav zmernega načina življenja in naj tako pritržane dobrote odstopijo siromakom; kajti vprav radovoljno podpiranje siromakov je eno izmed najboljših sredstev, s katerim damo božji Pravičnosti zadoščenje in si izprosimo božjega Usmiljenja. A siromaki in vsi oni, ki so zaradi pomanjkanja dela in jela prisiljeni živeti v stiskah, naj v enakem duhu krščanske spokornosti potrpežljivo iz ljubezni do Boga prenašajo težko breme, ki so ga jim naložile žalostne časovne in družabne razmere po skrivnem ali vendar dobrohotnem načrtu božje Previdnosti. Ponižno in vdano naj sprejmejo iz božjih rok skrbi pomanjkanja, ki jih je splošna svetovna stiska še povečala, in naj se velikodušno ozirajo na oni božji zgled, ki ga je vsem ljudem dal Kristus na križu. Če se bodo živo zavedali, da je delo pač ena izmed največjih življenjskih vrednot, da pa sveta vendarle ni rešil nihče drugi kakor trpeči Bog, potem bo njihovo srce napolnila popolnoma zanesljiva tolažba, da bodo s krščansko potrpežljivim prenašanjem stisk in nadlog pač najhitreje pospešili uro miru in usmiljenja.

Božje Srce Jezusovo pač ne bo moglo preslišati klica in milih prošenj svoje Cerkve in bo svoji sveti nevesti, strti in stokajoči spričo tolikih bolesi, dejalo: »Velika je tvoja vera! Zgodi se ti, kakor želiš!« (Mt 15, 28).

V tem zaupanju, ki ga potrjuje spomin Kristusovega križa, dragocenega znamenja in sredstva človeškega odrešenja, kojega slavno najdenje obhajamo danes, podeljujemo iz vse svoje očetovske ljubezni apostolski blagoslov vam, častiti bratje, vam izročnemu duhovništvu in ljudstvu in vsemu katoliškemu svetu.

V Rimu pri sv. Petru dne 3. maja, na praznik Najdenja sv. Križa, leta 1932 v 11. letu svojega pontifikata

Papež Pij XI.

(Prevel dr. Jos. Turk.)

O p o m b a : Okrožnica naj se prebere vernikom s prižnice. — Navodila glede obhajanja praznika presv. Srca Jezusovega in njega osmine so se dala župnim uradom po posebni okrožnici.

41.

Evharistični shod za duhovnike.

Evharistični shod za duhovnike bo v ponedeljek, 18. julija 1932, v Zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. Shod se prične ob pol 11 s sveto mašo; od 11—1 in od 3—5 popoldne bodo predavanja, ob 5 pa evharistična pobožnost v kapeli. Predavala bosta: Opat p. dr. Avguštin K o s t e l e c (Mysterium missae in duhovnikovo daritveno življenje) in eksprovincijal p. dr. Regalat Č e b u l j (Dogma realne pričujočnosti Jezusa Kristusa v presv. Rešnjem Telesu in adoracija). Druga predavanja se bodo še naznanila.

Evharistični shod je namenjen predvsem duhovnikom — častivcem presv. Rešnjega Telesa (članom Confraternitatis adoratorum ss. Sacramenti); zelo pa želimo, da bi se ga udeležilo kolikor mogoče veliko duhovnikov, saj smo vsi častivci presv. Rešnjega Telesa. Da bi bila udeležba lažja in obilnejša, se vrši v ponedeljek, 18. julija, ko se isti dan zvečer prično škofijske duhovne vaje v Zavodu sv. Stanislava. Ni pa evharistični shod del duhovnih vaj, ampak samostojna prireditev v čast evharističnemu Zveličarju.

42.

Duhovne vaje za duhovnike.

Skupne duhovne vaje za duhovnike bodo letos v Zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano od 18. do 22. julija. Vodil jih bo monsig. dr. Josip Ujčič, univ. profesor v Ljubljani.

Gg. duhovniki, ki se žele udeležiti teh duhovnih vaj, naj se priglasijo ali škof. ordinariatu ali naravnost vodstvu Zavoda sv. Stanislava.

43.

Razne objave.

Prizivi in tožbe. Zgodi se včasih, da se cerkveno predstojništvo pri- toži zoper rešitev upravnih oblasti ali da toži pri sodiščih. Razsodbe so važne in bi jih moral izvesti tudi škof. ordinariat. Če jih pa župni uradi ne naznanjajo, škof. ordinariat o njih ničesar ne izve in torej tudi ne more ničesar svetovati. Zato se s tem naroča župnim uradom, da morajo vsako tako rešitev poslati ali v izvirniku na vpogled ali pa v prepisu škofijskemu ordinariatu.

Shod na Brezjah. Shod mož in fantov, vojakov iz svetovne vojne, bo na Brezjah letos dne 10. julija, kar naj gg. dušni pastirji vernikom oznanijo. Polovična vožnja je dovoljena. Duhovniki, ki bi bili pripravljeni ta dan in na predvečer na Brezjah spovedovati, naj to sporoče predstojništvu romarske cerkve.

Tečaji duhovnih vaj za duhovnike v Domu duhovnih vaj v Ljubljani bodo: **tridnevne** duhovne vaje: od 13. do 17. junija, od 11. do 15. julija, od 8. do 12. avgusta (v nemškem jeziku!), od 12. do 16. septembra, od 19. do 23. septembra, od 10. do 14. oktobra in od 17. do 21. oktobra; **petdnevne**: od 15. do 21. julija; **osemdnevne**: od 21. do 30. avgusta.

Letopis ljubljanske škofije za l. 1932 izide v začetku meseca junija in se bo takoj razposlal. Ker se bodo dobili tudi vezani izvodi, naj oni, ki žele takega, sporoče to škof. ordinariatu.

44.

Slovstvo.

Alojzij T o m è : **Moj Jezus!** Molitvenik za gluhoneme, 1932. Samozaložba: Ljubljana, Sv. Florijana ul. 35. — V molitveniku je zlasti priprava za spoved prirejena vprav za gluhoneme. Znano je dejstvo, da se gluhonemi zelo boje spovedi in je treba imeti ž njimi potrpežljivo očetovsko obzirnost. Ker ubožci ne slišijo besede božje, naj bi se duhovnik vsaj pri spovedi nekoliko dalje časa pomudil ž njimi. — Molitvenik je prva tiskana nabožna knjižica za gluhoneme v slovenskem jeziku, zato zasluži pozornost. Naj bi jo naročil vsak župni urad, ker je skoraj ni župnije, ki bi bila brez gluhonemega.

35.

Škofijska kronika.

V Amerike je šel pastirovat Julij S l a p š a k, doslej kaplan v Škocijanu pri Mokronogu.

Konkurzni izpit sta dovršila: Jožef O r a ž e m, kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani, in Julij S l a p š a k, kaplan v Škocijanu pri Mokronogu.

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 31. maja 1932.

Vsebina: 40. Papeška okrožnica o obhajanju praznika presv. Srca Jezusovega. — 41. Evharistični shod za duhovnike. — 42. Duhovne vaje za duhovnike. — 43. Razne objave. — 44. Slovstvo. — 45. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.

